

Hoitokalastus

Hoitokalastuksen aloittaminen voi olla tarpeen, jos kalasto on runsas ja särkivaltainen. Kalakanta on vinoutunut, jos särjen, lahnan ja ahvenen koko on pienentynyt ja särkikalojen kasvu on hidasta. Hoitokalastamalla poistetaan vesistöön kertyneitä ravinteita ja saadaan lisättyä mm. kuhan, isojen ahventen tai petokalojen osuutta. Tällöin myös luontainen tilanne paranee, koska petokalojen määrän kasvu pitää osaltaan kurissa särkikalakantoja. Hoitokalastusta tulisi tehdä säännöllisin väliajoin.

Hoitokalastajan muistilista:

- Selvitä ennen toimenpiteitä veden fosfori-, typpi- ja klorofyllipitoisuus sekä klorofyllin ja fosforin suhde.
- Koekalastusta tarvitaan oikeiden kohdelajien ja petokalojen osuuden määrittämiseksi.
- Hoitokalastuksen vaikutuksia tukevat petokalakantojen voimistaminen, kuten petokalojen palautus hoitokalastus-saaliista, verkkokalastuksen solmuvälirajoitukset ja hauen kuturantojen kunnostaminen ja istutukset.
- Saaliin määrän on oltava riittävä järven ravinnepitoisuu-teen nähden.
- Suunnittele etukäteen saaliin käyttö.
- Seuraa hoitokalastuksen vaikutuksia: riittävä särkikalojen väheneminen näkyy veden näkösyvyyden kasvuna sekä hoitokalastuksen saalismäärän, järven ravinne- ja levämäärien ja särkikalojen osuuden laskuna koeverkkokalastuksen saaliissa.
- Hoitokalastus ja siihen liittyvät kalastoselvitykset edellyttävät vesialueen omistajan lupaa.

Kuvaaja: Sanna Tikander

Hoitokalastuksen hyödyt ja haasteet

Hoitokalastus on merkittävä sinileväkukintojen vähentämisen keino, jolla on myönteinen vaikutus sekä veden laatuun, että kalaston rakenteeseen parantaen alueen kalataloudellista arvoa. Hoitokalastus on kannattavinta järvissä, joiden ulkoinen kuormitus on saatu kuriin.

Hoitokalastuksen kustannukset edellyttävät usein julkista rahoitusta. Tehokkaimmat menetelmät eivät sovellu talkootyöhön ja suurten poistopyyntisaaliiden jatkokäyttö vaatii suuren työpanoksen. Riittävä saalis on haasteellinen tavoite. Hoitokalastuksen tulee olla jatkuvaa, jotta se olisi tehokasta.

Kuvaaja: Kati Javanainen

Riittävän tehokas kalastus ja petokalakantojen hoito

Hankkeen alkaessa on hyvä perustaa kalastuskunnan edustajista, muista paikkakuntalaisista ja asiantuntijoista koostuva toimintaryhmä, jossa on selkeä vetovastuu ja työnjako. Hoitokalastusta suunniteltaessa huolehditaan siitä, että kaloja tullaan poistamaan riittävästi. Saalistavoite suhteutetaan järven pinta-alaan ja veden fosforipitoisuuteen. Noin 50–100 kg/ha vuodessa on järveä saalistavoite Etelä-Suomen rehevissä järvissä, joiden veden fosforipitoisuus on alle 50 µg/l. Fosforipitoisuuden ollessa 100 µg/l saalistavoitteen on hyvä olla 150–200 kg/ha vuodessa.

Kalastus on tehokkainta, kun se kohdistuu sekä vanhoihin että nuoriin kaloihin. Hoitokalastusta on varauduttava jatkamaan vähintään kolme vuotta ja uusimaan aika ajoin. Petokalakantojen muodostuminen on tärkeä edellytys sille, että kalakannan rakenne pysyy hyvänä, kun hoitokalastuksen tehokkuutta vähennetään varsinaisen kalastusvaiheen jälkeen. Järven ollessa lievästi rehevöitynyt myös petokalakantojen voimistaminen voi olla myös ensisijainen kunnostus- tai hoitotoimenpide.

Pienellä järvellä, joka soveltuu rysäkalastukseen, voivat päävastuun kalastuksesta ottaa ammattilaisten ohjauksessa työhön perehtyvät paikalliset asukkaat. Nuottaukset on syytä teettää ammattikalastajilla, joilla on tarvittava kalusto ja taito sekä kokemusta suurien saaliiden käsittelystä. Myös kalastuksen ajallinen tai alueellinen rajoittaminen olisi usein tarpeellista. Niiden tuloksena olisi ekologisesti tehokkaampi petokalakanta ja kalastajien aikaisempaa suurempien saaliskalojen saanti.

Saalis hyötykäyttöön

Hoitokalastuksessa voidaan saada etenkin alkuvuosina suuria saaliita, jopa tuhansia kiloja päivässä. Saaliin vastaanotto- ja loppusijoituspaikka tulee olla selvillä ennen kalastuksen aloittamista. Kalamäärien käsittelyyn sopiva kalusto, kuten etukuormaajalla varustettu traktori ja siirtolavat, tulee saada käyttöön. Toistaiseksi suurin osa saaliista on päätyneet turkiseläintenrehuksi, biokaasulaitokseen tai kompostiin. Saaliin sijoituksesta voi kysyä ammattikalastajilta tai alueen kalatalousneuvojilta.

Lisätietoja:

www.ymparisto.fi/prosaaristomeri

www.ymparisto.fi/satavesi

www.ymparisto.fi/velho

Lähde: Rehevöityneen järven kunnostus ja hoito

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=354403&lan=fi>

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Vesien- ja luonnonhoidon alueellinen ja paikallinen
toteuttaminen Luonnis-Suomen vesistöalueilla

